

ÖLJEHULTS KYRKA

KAPELLET BLEV KYRKA

På den här platsen i skogstrakten Öljuhult av Hoby socken fanns sedan 1754 ett träkapell, där hobyprästen höll gudstjänst tre, senare tolv, gånger om året. Med den kraftiga befolkningsökningen under 1800-talets början blev kapellet för litet, och 1840 revs det för att återuppbyggas i förstörad version. Det hade haft sexkantig form; nu tillfogades två parallella väggar så att rummet blev åttakantigt och nio meter längre. I söder byggdes en sakristia och i norr ett vapenhus med klocktorn. Överintendentsämbetet i Stockholm hade en del att erinra mot ritningsförslaget. Men talmannen i riksdagens bondestånd, församlingsbon Jon Jonsson i Skörje, genomdrev det. 1859 blev kapellet kyrka då Öljuhult blev egen församling.

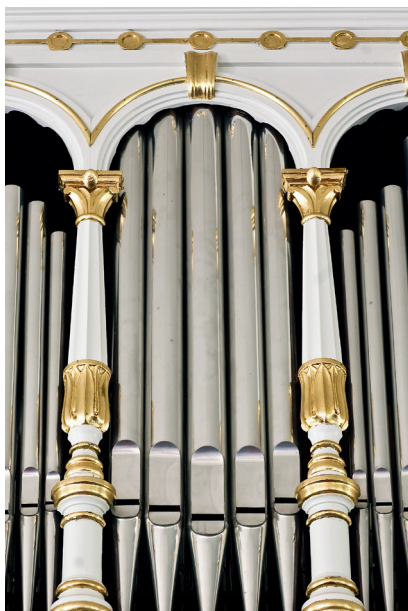
KYRKORUMMET

Kyrkans ovanliga planform ger ett påfallande rymligt kyrkorum. Många fönster, lågt placerade och höga, gör att man upplever rymd och ljus trots den måttliga inre höjden i kyrkan. Ibland har rummet till formen liknats vid ett skepp, och det har någon gång antytts att denna likhet skulle varit åsyftad. Men det var nog snarare utsikten att lättare kunna återanvända byggnadsdelar från det sexkantiga kapellet som gav byggnaden dess form. Det avsmalnande koret har en avsats i form av en cirkelbåge och de främre bänkarna är elegant anpassade till detta. Kyrkans tillkomst mitt under empiren gör det naturligt att Karl Johans-tidens formspråk både ut- och invändigt präglar byggnaden.

JESUS UNDERVISAR I TEMPLET

Den ståtliga altaranordningen är inte ursprunglig. Över altaret har predikstolen först haft sin plats (med uppgång från sakristian) och en eventuell äldre altarprydnad måste alltså ha varit mycket mindre än den nuvarande. Altartavlan Jesus undervisar i templet är målad i Düsseldorf av den berömde blekingesonen Bengt Nordenberg år 1884 på beställning av församlingen och efter insamling från över 300 givare. Inramningen med dess tempelfronton och toscanska kolonner, utförd i marmorerat trä, har tillkommit samma år tillsammans med andra inre restaureringsarbeten: nytt innertak, flyttad predikstol med mera.

KYRKANS ORGLAR

Att bygga och inreda kyrkan och att lite senare genomföra den utvändiga reveteringen hade varit en ekonomisk prestation av församlingen, som länge hade tyngts av ekonomin, och i samband med biskopsvisitation 1879 påpekades att "kyrkans torftiga inre bär vittne om församlingens stora fattigdom". Bland annat saknades ännu en orgel till hjälp vid psalmsången. År 1883 kunde man efter insamling beställa den första orgeln av byggmästare Modig i Västra Ryd. Den placerades på den redan befintliga läktaren och fick göra tjänst till 1922, då församlingen hade fördel av den tyska valutans dåliga kurs och inköpte en orgel med åtta stämmor från firman Wackler i Ludwigsburg. Även det nuvarande instrumentet är tyskt, tillverkat av Werner Bosch i Kassel 1959.

EN FÖRSAMLINGSPRÄST

Komminister Thure Magnus Brorströms porträtt hänger i kyrkan tillsammans med andra tavlor. Han var den församlingspräst som tjänstgjorde längst tiden i Öljehult, åren 1874 - 1890. "Varhelst Brorström kom gjorde han sig brett gällande med sin rökkindade germanska typ, sin ståtliga kroppsliga eloquentia, sin tvärsäkra frimodighet samt en praktisk lagfarenhet som var för hans villkor betydande. Med sina församlingsbor levde han i bästa samförstånd och var av dem verkligen avhållen. Om hans predikningar säges, att de voro goda till innehållet, men utförandet var ej så tilltalande som man kunnat vänta." Brorström var den tredje i raden av präster under de drygt hundra år (1860 - 1962) som Öljehult var annex till Bräkne-Hoby och hade egen själasörjare.

KYRKOTAGNINGSPALLEN – IDAG EN SÄLLSYNTHET

Vid en av de nedersta bänkarna i kyrkan finns en kyrkotagningspall, som är så praktiskt anordnad att den inskjuten är gömd under bänken men med ett handgrepp kan dras ut över mittgången. Här knäfall modern vid kyrkotagningen, en böneakt som leddes av prästen, i vilken man tackade Gud för den nyblivna moderns återhämtade krafter och välkomnade henne tillbaka till församlingens gudstjänstgemenskap. Cermonin har försvunnit ur det Svenska gudstjänstlivet under 1900-talet. I de svenska kyrkohandböckerna efter reformationen finns ingen anspelning på någon ceremoniell rening och modern var aldrig förbjuden att delta i gudstjänsterna. Moderns kyrkotagning skedde i regel fyra till sex veckor efter barnets födelse, under denna tid fick modern vila.

KORTA FAKTA

Byggnadsår: 1840 (invigd 1842)

Byggnadsstil: Empire

Material: Trä, reviterat

Arkitekt: Möjligen byggmästare
Sven Nilsson, Säljeryd

Orgel: Werner Bosch, Kassel 1959,
12 stämmor

Klockor: 2 st. 1914, hänger i tornet

Altartavla: Bengt Nordenberg 1884

Sittplatser: 370

